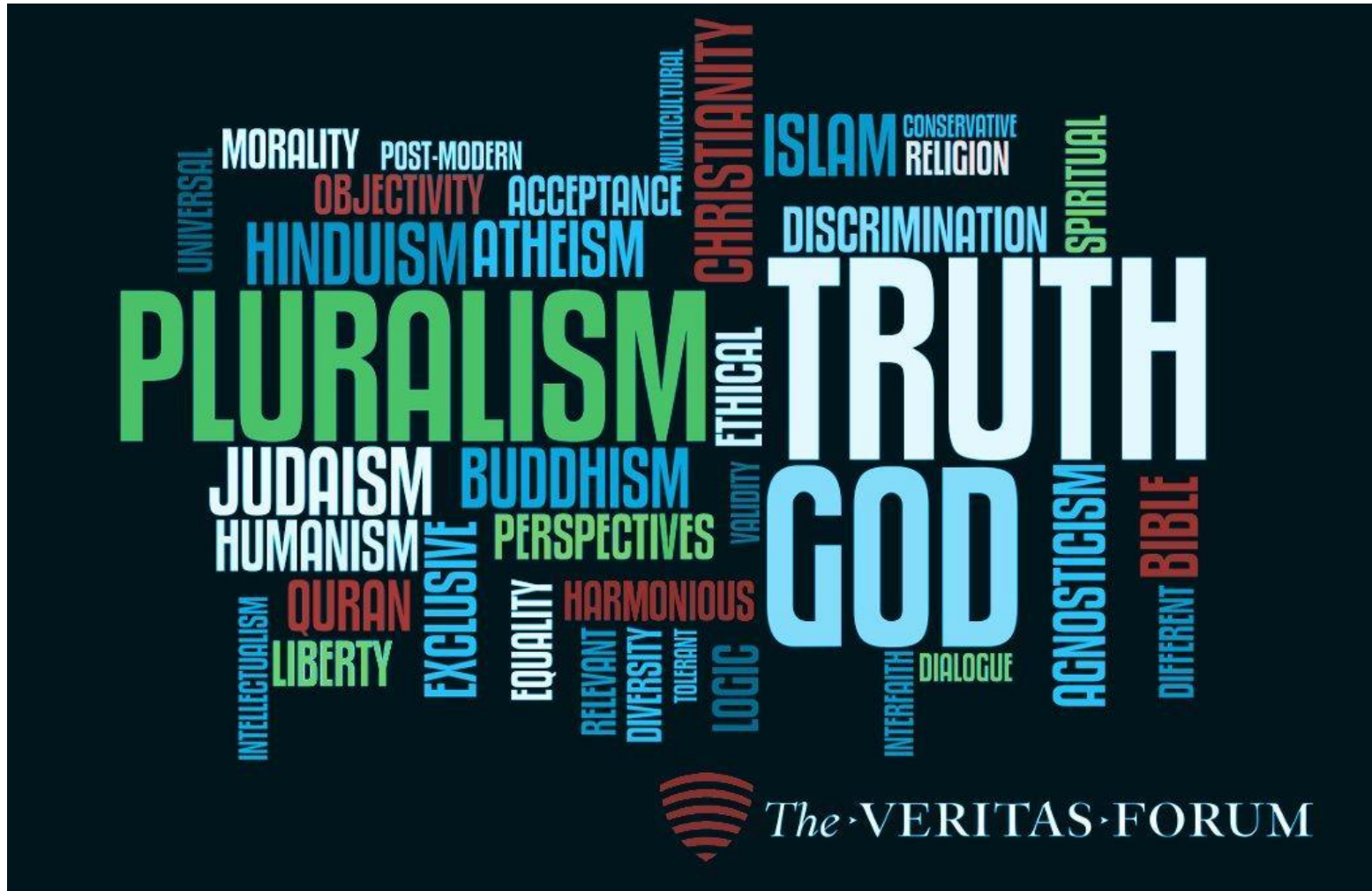

اقلیت‌ها و سیاست فرهنگی سعید سبزیان
۱۹ شهریور - ۱۳ مهر ۸ شب به وقت تهران

اقلیت‌ها و سیاست فرهنگی

جلسه دوم: اقلیت: پلورالیسم، تنوع و تکوین اقلیت
سعید سبزیان

تکثرگرایی در برابر ایدئولوژی وحدت

تکثرگرایی یا پلورالیسم چیست؟

پلورالیسم عبارت است از یک «نظام سیاسی» که وقتی برقرار شود، «تنوع»های فرهنگی، عقیدتی، و گرایشی می‌توانند در چارچوب عدالت و برابری حیات کنند و برای دستیابی به هویت و قدرت، با شفافیت و بدون خشونت و تقلب رقابت کنند.

تمایز دو مفهوم تکثر و تنوع

تنوع عبارت است از این که در جامعه‌ای گروه‌های عقیدتی، نژادی، زبانی و جسمیتی و جنسیتی وجود داشته باشد. پس تنوع، عدم یکسانی و انسجام است. تکثر مفهومی فراتر و سیاسی‌تر از تنوع است. تکثر به معنی تعامل فعال با تنوعات موجود در جامعه است. به عنوان مثال در جامعه‌ای ممکن است گروه‌های متنوع وجود داشته باشد اما افراد با یکدیگر تعامل و ارتباط دموکراتیک و برابر نداشته باشند و حکومت با آنها به صورت برابر برخورد نکند.

تفاوت تنوع و تکثر

تنوع به این معناست که گروه‌های مختلف عقیدتی می‌توانند وجود داشته باشند و عموماً ممکن است تحت حکومت غیردموکراتیک، حاشیه‌ای شوند. تکثر نوعی دستاورد مدنی است؛ نوعی موفقیت سیاسی و حکومتی است در برابرسازی گروه‌ها.

تساهل

پلورالیسم با تساهل یکی نیست. تساهل جزئی از پلورالیسم است. تساهل در پایین‌ترین مدارج پلورالیسم است و صرفاً از مناقشه ممانعت می‌کند اما سبب شناخت نمی‌شود. خطرش این است که آن استریوتایپ‌هایی که سبب مناقشه می‌شوند پوشیده و ناگشوده بمانند و در آینده سبب خطر شوند.

پلورالیسم، نسبت‌گرایی بی‌تفاوت نیست بلکه گفت‌وگوی انتقادی بر مبنای بیان و شنیدن است. از این‌رو بر نقش عدم سانسور تأکید می‌کنیم.

توانا TAVAANA

غایت نهایی که بتواند ایرانیان را گرد هم بیاورد چیست؟

- غایت نهایی در ایران چیست؟ مبنایش چیست؟ جایگزین صلح‌آمیزتر آن چیست؟
- دین یا یک امر فرادینی راه حل سیاسی برای اداره ایران است؟

پلورالیسم و غیاب در فرهنگ

کانادا و اقلیت‌ها

- نگاهی به سایت میراث فرهنگی کانادا:

<http://www.pch.gc.ca/eng/1288012444767/1388768739656>

- نگاهی به سایت میراث فرهنگی ایران

<http://www.ichto.ir/>

www.pch.gc.ca/eng/1288012444767/1388768739656

Government of Canada / Gouvernement du Canada

Canada.ca | Services | Departments | Français

Canadian Heritage

Canada

Funding | Arts and Culture | Sport | Canadian Identity | History and Celebrations | Official Languages

Home > Canadian Identity > Cultural Diversity and Rights > Aboriginal Peoples' Program

Aboriginal Peoples' Program

Introduction
Apply for Funding
Contact the Team

[Service Delivery Standards](#) for this funding program.

Note:
The terms "Aboriginal peoples" or "Aboriginal" used in this document refer to Inuit, Métis, Status and Non-status Indians.

Aboriginal Peoples, their cultures and their contributions lie at the heart of Canadian identity. The Aboriginal Peoples' Program (APP) works with Aboriginal Peoples, primarily off-reserve, to celebrate and strengthen their cultural distinctiveness as an integral part of Canadian society.

The APP focuses primarily on strengthening cultural identity, encouraging the full Aboriginal participation in Canadian life and supporting the continuation of Aboriginal cultures and languages as living elements of Canadian society. The APP supports community

تعریف اقلیت و معیارهای اقلیت بودن

چگونه افرادی با هم تعلق اقلیتی دارند؟

طبق دفترچه راهنمای اقلیت‌ها که سازمان ملل در سال ۱۹۹۲ منتشر کرده است: اقلیت بودن بیش از هرچیز به نوع تجربه زیستن ربط دارد و عناصر واقعی نظیر زبان، قومیت، جنسیت و جسمیت را دربر می‌گیرد و همچنین دربردارنده عناصر ذهنی است نظیر این که افراد با گروهی اظهار یا احساس همبستگی کنند.

از عناصر دیگر درباره اقلیت‌ها محدوده جغرافیایی آن‌ها است. گاهی این افراد با یکدیگر و گاه دور از هم زندگی می‌کنند.

تعریف اقلیت و معیارهای اقلیت بودن

سازمان ملل در لایحه جلوگیری از تبعیض می گوید:
«گروهی که از نظر جمعیتی کم‌تر از سایر جماعت‌های یک کشور باشد، و از نظر قومیت، مذهب و زبان با گروه غالب تفاوت داشته باشند و با نوعی سنت‌ها، فرهنگ، زبان و دین خودشان در میان یکدیگر همبستگی ببینند و برای بقای این آداب و عقاید می‌کوشند».

سازمان ملل مقوله دیگری از اقلیت را مطرح می‌کند که ربطی به نسب، جغرافیا، دین و زبان ندارد. این دسته را تحت عنوان «اقلیت‌های پیچیده» مطرح می‌کند و در آن معلولان، همجنس‌گرایان و سایرین را می‌گنجانند.

حقوق اقلیت‌ها چیست؟

۱. حق زندگی

به معنای تأمین امنیت جانی افراد اقلیت است. بنابراین قتل و نسل‌کشی از طریق این قانون منع می‌شود و وظیفه حکومت‌هاست که جان افراد را در امنیت نگه دارند.

۲. ارتقاء و حفاظت از هویت اقلیت‌ها

از مهم‌ترین حقوق اقلیت‌ها طبق لایحه سازمان ملل این است که هویت آن‌ها صیانت شود. به این صورت که نباید متوسل به تحمیل هم‌رنگی اجتماعی شوند. حکومت‌ها نباید سبب شوند اقلیت‌ها به سبب جذب تحمیلی در فرهنگ غالب، هویت خویش را از دست بدهند از جمله دین، زبان، و فرهنگ.

ادامه حقوق اقلیت‌ها

عدم انسجام تحمیلی به این معناست که تکثرگرایی وجود داشته باشد.
تعریف: حقوق اقلیت به معنای به رسمیت شناختن، احترام گذاشتن و اجازه دادن به اقلیت‌ها در تظاهر، رفتار و اشاعه فرهنگ‌شان است؛ بنابراین حمایت باید وجود داشته باشد و نه سرکوب.

۳. برابری و عدم تبعیض

اقلیت‌ها از این حق برخوردارند که مورد تبعیض واقع نشوند؛ به معنای برابری در رسانه‌ها، در دادسراها، در خدمات و اشتغال است. اخراج، حاشیه‌سازی و کمرنگ کردن حضور اقلیت‌ها شامل تبعیض است.
تبعیض می‌تواند نیت‌مندانه یا ناآگاهانه باشد. بنابراین اجحاف از سوی افراد متعلق به گروه‌های غالب بر افراد اقلیت مسئولیتش متوجه حکومت هم است.

ادامه حقوق اقلیت‌ها

۴. مشارکت معنادار و موثر

افراد اقلیت باید در سایه برابری بتوانند در سیاست، تولید فرهنگ، مشاغل و تجارت در جامعه مشارکت کنند و در هیچ فرمی یا هیچ سهمیه‌ای از آنان از هویت‌شان پرسش نشود.

مجلس شورای اسلامی، دانشگاه‌ها، و شوراها باید نماینده‌ای از اقلیت داشته باشند. لایحه مذکور می‌گوید که صرف وجود فرمالیته و نمادین اهمیت کمی دارد. این نمایندگی باید منجر به تأثیرات حمایتی و تقویتی برای اقلیت‌ها شود به گونه‌ای که بتوانند در کشور و سیاست‌ها تأثیر بگذارند.

ایدئولوژی وحدت

- وحدت وضعیتی است که همه با یکدیگر و منسجم باشند. وحدت نوعی ایدئولوژی است که معنای دوگانه دارد:
۱. وحدت بر اساس آرمان های ایدئولوژیک که منجر به سلب و انکار و سرکوب تفاوت می شود
 ۲. وحدت بر اساس یک آرمان استعلایی که هیچ گروه و اعتقادی را سرکوب نمی کند .

وحدت چگونه خوب است؟
طرح یک آرمان برای ایران: آزادی به منزله آرمان غایی

همذات‌پنداری و تفکیک: فتنه و نفاق

همذات‌پنداری یک جریان روان‌شناختی است که فرد طی آن ویژگی‌ها و خصایل دیگری یا دیگران را برای خود اقتباس می‌کند.

کنث برک در کتاب بلاغت انگیزه‌ها می‌گوید: «بلاغت همان همذات‌پنداری است و همذات‌پنداری از راه اقناع صورت می‌گیرد.» به اعتقاد او وقتی کسی می‌خواهد کسی را قانع کند، همذات‌پنداری صورت می‌گیرد، زیرا باید همیشه یک طرف با طرف دیگر اشتراک نظر پیدا کند و در این جریان است که دو سوی معادله رضایت با هم یکی می‌شوند.

کنث برک مفهوم همذات‌پنداری را یکی از مهم‌ترین ابزارهایی می‌داند که انسان‌ها از راه آن با یکدیگر ارتباط برقرار می‌کنند و از راه همین همذات‌پنداری است که وحدت میان مردم شکل می‌گیرد.

تک‌فرهنگی، تک‌صدایی

- گزیده‌هایی از وصیت‌نامه آیت‌الله خمینی
- قانون اساسی ایران
- آیین‌نامه وزارت ارشاد

حکومت دینی و ارتباط آن با تک‌صدایی

تئوکراسی: حکومت الهی / دینی

طبق فرهنگ آکسفورد: تئوکراسی عبارت است از حکومت بر اساس رهنمودهای بلافصل و بی‌واسطه الهی یا با واسطه‌گری افرادی که مدعی‌اند مجری رهنمودهای الهی هستند.

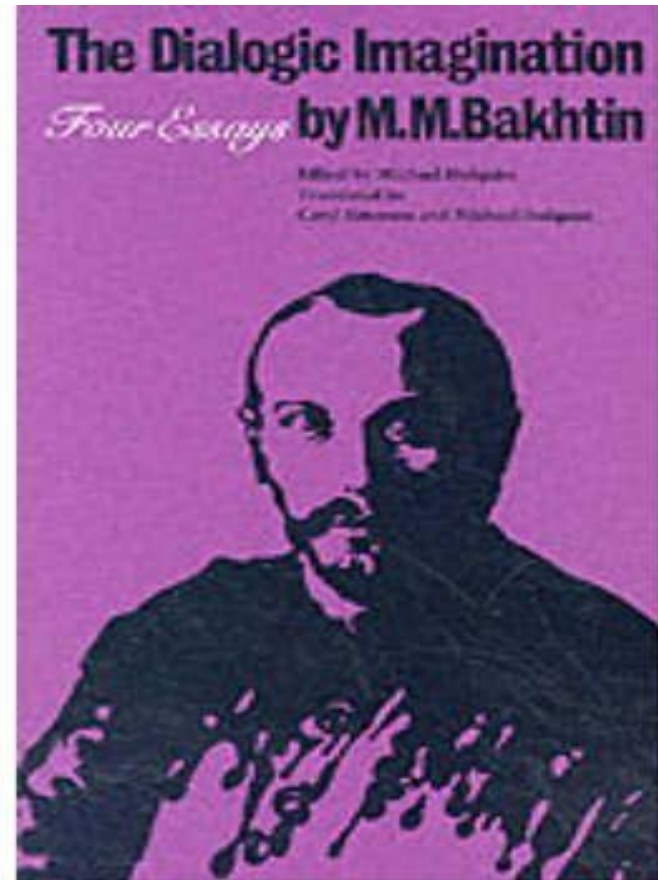
حکومت اسلامی

حکومت اسلامی حکومتی است که آموزه‌های اسلامی را اقتباس کرده است و بر اساس شریعت کشورداری می‌کند. در حکومت اسلامی قوانین بر اساس مطابقت با اسلام صادر می‌شود و فرهنگ و سیاست بر مبنای سازگاری با دین اسلام صادر می‌شود. طبق قانون اساسی بین‌المللی، ایران تمام وجوه نظامی، سیاسی، دولتی، فرهنگی و حقوقی را بر اساس شریعت اسلام اجرا می‌کند.

تک صدایی و دوصدایی چیست؟

تک صدایی استعاره‌ای است برای فضایی که در آن فقط یک صدا شنیده می‌شود، بنابراین به معنای فضای فرهنگی و سیاسی‌ای است که در آن سیاست به گونه‌ای بازتولید صدای حکومت و ایدئولوژی آن باشد.

میخائیل باختین (Mikhail Bakhtin) و منطق گفت‌وگو

دو صدایی و میخائیل باختین

میخائیل باختین یک فیلسوف و منتقد روسی بود که علیه کمونیسم نظریه‌ی منطقی گفت و گویی را در رمان پیدا کرد. دو صدایی مفهومی است که میخائیل باختین طرح کرد و به فرهنگی گفته می‌شود که در گفت‌وگوی مداوم با سایرین است. گاهی این گفت‌وگو به سکوت کشاندن، گاهی تقویت و گاهی بسط صداهای دیگر است.

نمونه‌های چند صدایی

کلمه‌ها: مومن، فتنه، دشمن، بیگانه، آریایی، مسلمان، سرزمین پدری

احمد شاملو: نگاهی به شعر او و منتقدان حکومتی اش

آهای!
این خون صبحگاه است گوئی به سنگفرش
کاینگونه می‌تپد دل خورشید
در قطره‌های آن ...

از پشت شیشه‌ها به خیابان نظر کنید
خون را به سنگفرش ببینید!

من بازگشتم از راه،
جانم همه امید
قلم همه تپش.

چنگ ز هم گسیخته زه را ره بستم
پای دریچه، بنشستم
وز نغمه‌ئی که خوانده‌ای پر شور
جام لبان سرد شهیدان کوچه را
با نوشند فتح شکستم:

شعر احمد شاملو

روزگار غریبی ست نازنین
دهانت را می بویند
مبادا گفته باشی: دوستت می دارم
دلت را می بویند
مبادا شعله‌ای در آن نهان باشد
روزگار غریبی ست نازنین
عشق را کنار تیرک راه‌بند تازیانه می‌زنند
عشق را در پستوی خانه نهان باید کرد
در این بن بست کج و پیچ سرما
آتش را

به سوخت‌بار سرود و شعر
فروزان می‌دارند
به اندیشیدن خطر مکن
آن‌که بر در می‌کوبد
شباهنگام به کشتن چراغ آمده است
نور را در پستوی خانه نهان باید کرد
آنک قصابانند
برگذرگاه‌ها مستقر
با کنده و ساطوری
خون‌آلود

ادامه شعر شاملو

و تبسم را بر لبها جراحی می کنند

و ترانه را بر دهان

شوق را در پستوی خانه نهان باید کرد

کباب قناری

بر آتش سوسن و یاس

ابلیس پیروز مست

سور عزای ما را بر سفره نشسته است

خدای را در پستوی خانه نهان باید کرد

نگاهی به فیلم گشت ارشاد

حقوق معنوی

- اختصاص: این مطلب به پروژه توانا مربوط به سازمان E-Collaborative for Civic Education استفاده از آن می‌بایست با ذکر نام سازمان تهیه‌کننده انجام شود.
- غیر تجاری: این مطلب برای استفاده‌های غیر تجاری است و برای هیچ‌گونه منفعتی بهره‌برداری نخواهد شد.
- اشتراک: اگر می‌خواهید هرگونه تغییری در مطلب وارد کنید، شما می‌توانید حاصل کار را تنها تحت مجوز Civic E-Collaborative for Education منتشر کنید و برای ایجاد بدنه اصلی اطلاعات، این تغییرات را باید با E-Collaborative for Civic Education به اشتراک بگذارید.

اقلیت‌ها و سیاست فرهنگی سعید سبزیان

۱۹ شهریور - ۱۳ مهر ۸ شب به وقت تهران

پنج‌شنبه‌ها و دوشنبه‌ها، ساعت ۸ شب به وقت تهران

با حضور سعید سبزیان

لینک فروم: tavaana.org/fa/forum

تماس با تیم آموزشی: support@tavaana.org